

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 838/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Advokátska kancelária, Námestie SNP 7, Stropkov, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv garantovaných čl. 11 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 375/2013 z 29. mája 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2014 doručená sťažnosť Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ďalej len

„sťažovateľ“), ktorou namietalo porušenie svojich základných práv garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv garantovaných čl. 11 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a základného práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 375/2013 z 29. mája 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti v úvode popísal skutkový stav takto: „V právnej veci vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 12C/56/2012 sme dňa 29. 06. 2012 vstúpili do konania v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka podľa ust. § 93 ods. 2 O.s.p. Pre vstup vedľajšieho účastníka do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p. je rozhodujúca skutočnosť, že Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS je právnickou osobou, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (zák. č. 250/2007 Z. z.), a že vedľajší účastník vstúpil do konania na ochranu práv a oprávnených záujmov spotrebiteľa.

Po tom, ako nám bol v konaní doručený návrh na začatie konania a jeho prílohy sme vo veci podali dňa 31. 10. 2012 vyjadrenie, v ktorom sme okrem iného vzniesli námietku premlčania žalobcom uplatňovaných nárokov. Napriek uplynutiu všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a dôvodne vznesenej námietke premlčania Okresný súd Michalovce rozsudkom zo dňa 14. 05. 2013 č. k. 12C/56/2012-141 zaviazal žalovaného spotrebiteľa zaplatiť žalobcovi sumu 254 962,72 Kč (10 225,91 €) s prísl. spolu s trovami konania v celkovej výške 2 971,83 €. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že na predmetný spotrebiteľský právny vzťah je nutné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Obchodný zákonník pritom zakotvuje všeobecnú 4-ročnú premlčaciu dobu, preto nárok žalobcu nepovažoval za premlčaný.

Proti citovanému rozsudku sme podali dňa 05. 06. 2013 odvolanie, v ktorom sme namietali, že v spotrebiteľských právnych vzťahoch sa prednostne použije občianskoprávna úprava pred obchodnoprávnou úpravou. Na podporu svojich tvrdení sme v našom odvolaní

poukázali na platnú právnu úpravu SR a ČR (keďže išlo o spor s medzinárodným prvkom), na rozhodnutia súdov k danej problematike, ako aj na teoretické publikácie zaberajúce sa nutnosťou aplikácie 3-ročnej premlčacej doby na všetky spotrebiteľské právne vzťahy.

Na základe nášho odvolania následne Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 29. 05. 2014 č.k. 5Co/375/2013-185 žalobu zamietol a to práve s poukazom na dôvodne vznesenú námietku premlčania vedľajším účastníkom vystupujúcim v konaní na podporu žalovaného spotrebiteľa. Citovaným rozsudkom Krajský súd zároveň rozhodol o trovách vedľajšieho účastníka a to tak, že mu náhradu trov konania nepriznal. V zmysle odôvodnenia napadnutého rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach vedľajší účastník nevykonal úkony nevyhnutné na úspech vo veci. Odvolací súd zároveň argumentoval, že vzhľadom na predmet činnosti vedľajšieho účastníka nemožno ním vykonané úkony považovať za účelne vynaložené.“

3. Samotné námietky proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ zhrnul takto: *«Súd však posúdil trovy vedľajšieho účastníka ako neúčelné, nakoľko „v prejednávanej veci nemožno urobiť záver, že zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu“.* Zo skutkového stavu predmetnej právnej veci však vyplýva pravý opak. *Okresný súd Michalovce totiž rozsudkom zo dňa 14. 05. 2013 č.k. 12C/56/2012-141 zaviazal žalovaného spotrebiteľa na žalovanú sumu a až následne, v dôsledku procesného úkonu - odvolania podaného vedľajším účastníkom Krajský súd v Košiciach rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol. Práve vedľajší účastník zastúpený advokátom podal proti rozhodnutiu Okresného súdu Michalovce odvolanie, v ktorom účinne vzniesol námietku premlčania, čo v konečnom dôsledku malo za následok zamietnutie žaloby v celom rozsahu. Ukazuje sa, že pôsobenie Združenia ako vedľajšieho účastníka na strane spotrebiteľa v konaní je dostatočne účinným prostriedkom zabrániť dodávateľom porušovať spotrebiteľské práva. Ak sa teda súd zaoberá neúčelnosťou našich trov, pričom práve vďaka pôsobeniu vedľajšieho účastníka v konaní došlo k úspechu žalovaného, jeho argumentácia sa stáva skutkovo aj právne nepresvedčivou. ...*

Dovolíme si však poukázať na skutočnosť, že Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS je založené predovšetkým z obetí nekalých praktík dodávateľov na finančnom trhu a snaží sa presadzovať očistu týchto právnych vzťahov. Poukazuje na neprimerané zmluvné podmienky, nekalé obchodné praktiky, ale aj na celospoločenský fenomén civilnoprávnej úžery. Združenie je bezmajetné, nemá potrebné materiálne ani personálne zázemie preto je odkázané na pomoc advokátov, keďže dodávatelia (inkasné spoločnosti, banky, nebankovky, operátori...) zaplavili súdy desaťtisícami žalôb o nedôvodné pohľadávky.

Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, aby sa účastník odborne spôsobilý nemohol dať v súdnom konaní zastúpiť advokátom. Prečo by združenie muselo byť odborníkom v danej problematike, keď si ho zakladajú laici, ktorí boli sami poškodení rôznymi praktikami dodávateľov. Prečo by títo laici mali byť odborníkom dokonca na právo procesné, pričom na druhej strane stojí špecializovaná advokátska kancelária žalobcu.

Združenie je bezmajetné, nemá potrebné materiálne ani personálne zázemie, ale je aktívne, pretože vstúpilo ako vedľajší účastník do tisícov spotrebiteľských sporov a vyrušilo tým nečestných dodávateľov, ktorí masívne zahlcovali súdy žalobami o pohľadávky z neprijateľných zmluvných pokút, po požití nekalých obchodných podmienok a v poslednom rade množstvom premlčaných pohľadávok.

Otázka trov v úspešných súdnych konaniach je pre Združenie otázkou prežitia tejto inštitúcie pracujúcej vo verejnom záujme v zmysle vysokých cieľov politiky EÚ.

Navyše, považujeme za dôležité upozorniť na skutočnosť, že Okresný súd Michalovce rozsudkom zo dňa 14. 05. 2013 č.k. 12C/56/2012-141 priznal žalobcovi uplatňovaný nárok a rovnako mu priznal aj náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 2 366,33 €. Je priam zarážajúce, ako súd prezentuje jeden zo základných procesných princípov rovnosti účastníkov, ak žalobcovi, ako finančnému nadnárodnému gigantovi trovy konania bez rozpakov priznal, ale to isté právo upiera bezmajetnému neziskovému spotrebiteľskému združeniu, ktoré koná vo verejnom záujme.»

4. Následne sťažovateľ uvádza viaceré rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj rozhodnutia súdov Českej republiky týkajúce sa rozhodovania o trovách konania. Záverom k týmto úvahám

sťažovateľ doplnil, že „práve zo skutkového a právneho stavu v prejednávanej právnej veci vyplýva *flagrantné porušenie základných práv sťažovateľa ústavne nekonformnými a arbitrárnymi rozhodnutiami všeobecných súdov*“.

5. Nakoniec sťažovateľ svoje námietky uzavrel stanoviskom: „*Krajský súd v Košiciach nás napadnutým rozhodnutím diskvalifikoval vo vzťahu k nášmu právu na náhradu trov právneho zastupovania. Právo na právnu pomoc nemôže bez rozmeru práva na náhradu trov konania nájsť zmysluplné uplatnenie v občianskom súdnom procese. Ústavný rozmer práva účastníka na náhradu trov konania v úspešnom súdnom spore vyplýva z nálezov Ústavného súdu SR, napr. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, II. ÚS 56/05, IV. ÚS 147/08, II. ÚS 122/09.*

Občianske súdne konanie má byť jednou zo záruk zákonnosti, pod ktorou treba rozumieť právnu istotu pri aplikácii práva súdom, a to v rozsahu zabezpečujúcom naplnenie spravodlivej ochrany subjektívnych práv účastníkov konania v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v súlade s právom na spravodlivý súdny proces zaručeným článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná.

S poukazom na uvedené sa Krajským súdom v Košiciach tvrdená neúčelnosť právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka prieči princípu spravodlivého súdneho procesu a princípu rovnosti účastníkov.“

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené jeho základné práva garantované čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, základné práva garantované čl. 11 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 a 3 listiny, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu a základné právo podľa čl. 47 charty. Ďalej sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

7. Krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil prvostupňový rozsudok tak, že žalobu zamietol. Krajský súd ďalej napadnutým rozsudkom rozhodol, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalobcovi a vedľajšiemu účastníkovi sa ich náhrada nepriznáva.

8. Krajský súd napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa trov konania odôvodnil takto:
„... Podľa § 224 ods.2 O. s. p. ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Žalobca nemal v odvolacom konaní úspech, preto nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému žiadne trovy nevznikli.

Pokiaľ ide o trovy vynaložené vedľajším účastníkom, pozostávajúce z trov právneho zast. nemožno ich považovať za účelne vynaložené. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že vedľajší účastník - vzhľadom na svoj cieľ - bol vytvorený na ochranu spotrebiteľa, že i podľa samotného § 9 bod 5. jeho Stanov sú jeho výdavkami výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na jeho správu, teda z uvedeného vyplýva, že samotný vedľajší účastník je spôsobilý a schopný chrániť záujmy spotrebiteľa. Vedľajší účastník má právo zvoliť si pri účasti v konaní zástupcu, avšak takto vynaložené trovy nemožno považovať za účelne bránenie práva samotného účastníka v konaní. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana a hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods.2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc, že súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania a v tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti so svojim zast. v rámci zák. upravených možností, t. j. nie je vopred vylúčený z možnosti zvoliť si na svoje zast. advokáta, avšak tým, že sa mu neprizná náhrada trov konania - trov právneho zast., pretože

sa nepovažujú za účelne vynaložené, lebo neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (nález II. ÚS 78/03 z 9.9.2004 Ústavného súdu SR), nie je porušené jeho základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR. V prejednávanej veci nemožno urobiť záver, že zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu. Znenie § 137 O. s. p. (účinné od 1.1.2012) síce medzi trovy konania zahŕňa i náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zast., ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Napokon treba dodať, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní, v ktorých žalobca vystupuje, bez zreteľa na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ vedľajšieho účastníka, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa, a na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, a splnomocnil na svoje zast. advokáta, hoci zo samotnej jeho podstaty vyplýva, že musí byť schopný pomáhať tomu účastníkovi konania, na strane ktorého vstupuje do konania, nemožno - ako už bolo uvedené - považovať jeho trovy za účelne vynaložené a tiež nemožno opomenúť skutočnosť známu odvolaciemu súdu z iných vecí, v ktorých je ten istý žalobca, ako v prejednávanej veci, že aj iné subjekty s rovnakým predmetom činnosti (cieľom) ako vedľajší účastník, vstupujú do toho istého konania na strane žalovaného ako vedľajší účastník a na svoje zast. splnomocňujú advokáta, čo nutne vedie k úvahe, že primárnou pohnútkou pre vstup do konania nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa.“

III.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

IV.

11. Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv napadnutým rozsudkom krajského súdu z dôvodu, že krajský súd ústavne nekonformným a arbitrárnym spôsobom rozhodol v otázke účelnosti vynaložených trov konania.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 a 3 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty napadnutým rozsudkom krajského súdu

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa čl. 47 odseku 2 rovní.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

Podľa čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Právna pomoc sa poskytuje

osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

13. Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. ústavy (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces), a v neposlednom rade i v čl. 36 a nasl. listiny a čl. 47 charty.

14. Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (porov. I. ÚS 290/08, [II. ÚS 88/01](#), II. ÚS 145/08, III. ÚS 259/2010, IV. ÚS 159/07). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, [IV. ÚS 329/04](#), [IV. ÚS 340/04](#), III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením [§ 157 ods. 2](#) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia rozsudku.

15. Povinnosť súdu zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie [a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov súd vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; detailnosť a obsažnosť odôvodnenia rozhodnutia môže byť v špecifických prípadoch zákonom výslovne zúžená, napríklad vzhľadom na vyhovie

všetkým účastníkom konania alebo vzdanie sa opravného prostriedku všetkými účastníkmi konania a pod. (porov. § 157 ods. 3 a 4 OSP)] sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou súdu.

16. Zásadu rovnosti v konaní zakotvenú v [čl. 47 ods. 3](#) ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny ústavný súd vo svojej judikatúre vykladá tak, že účastníkom konania sa musia vytvoriť rovnaké podmienky a rovnaké procesné postavenie (porov. napr. PL. ÚS 43/95, č. 7/1996 ZNaU). Všeobecné súdy sú podľa uvedenej zásady povinné v súlade so zákonom dať všetkým účastníkom občianskeho súdneho konania rovnakú príležitosť predniesť svoje stanovisko, predniesť rozhodujúce tvrdenia alebo poprieť tvrdenia iného účastníka a navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

17. Ústavný súd, ktorého úlohou je v zmysle [čl. 124](#) ústavy ochrana ústavnosti, nie je alternatívnou a ani ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (podobne už [II. ÚS 1/95](#), [II. ÚS 21/96](#)). V dôsledku toho sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi (vrátane ich procesného postupu) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu zásadne len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

18. Ústavný súd považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť občianskeho súdneho procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do

práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08).

19. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozsudku krajského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. V rámci rozhodovania o otázke účelnosti trov konania krajský súd uplatnil zákonom poskytovaný priestor na uváženie účelnosti trov konania, do ktorého ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že výrok krajského súdu v napadnutom rozsudku má dostatočnú oporu v odôvodnení jeho rozhodnutia, pretože krajský súd náležite vysvetlil, ktoré právne predpisy aplikoval, tieto súčasne predstavovali právnu úpravu aplikovateľnú na skutkový stav posudzovanej veci a súčasne odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahovalo náležitú argumentáciu, prostredníctvom ktorej krajský súd dospel k záveru o neúčelnosti vynaložených trov konania zo strany sťažovateľa.

20. Krajský súd zároveň poskytol sťažovateľovi príležitosť predniesť svoje stanovisko, predniesť rozhodujúce tvrdenia alebo poprieť tvrdenia iného účastníka a navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Sťažovateľ svoje právo využil a v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu právne názory a stanoviská k predmetnej veci. Sťažovateľovi zároveň nebolo zo strany krajského súdu odopreté aktívne uplatňovanie práva na právnu pomoc a sťažovateľ mohol v konaní pred krajským súdom uplatniť svoje právo na zastúpenie advokátom (sťažovateľ bol v konaní pred krajským súdom zastúpený advokátom JUDr. Ambrózom Motykom).

21. Postup a závery krajského súdu tak *obstoja pre účely skúmania dodržania garancií spravodlivého súdneho konania v zmysle čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy,*

čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 a 3 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 2 a 3 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty napadnutým rozsudkom krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu

22. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

23. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že z neho nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže krajský súd v posudzovanom prípade nezasiahol do právneho postavenia sťažovateľa a do jeho ústavných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu arbitrárnym a neodôvodneným spôsobom, a sťažovateľovo právo na

ochranu vlastníckeho práva teda nebolo týmto napadnutým rozsudkom krajského súdu dotknuté ústavne neprípustným spôsobom.

24. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, v dôsledku čoho ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2014